

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph. D. ve věci

žalobce: I. S.
st. přísl. X
t. č. pobytem X

proti

žalované: Policie České republiky
Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje
Odbor cizinecké policie
sídlem Kounicova 24, 611 32 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5. 10. 2021, č. j. KRPB-144961-42/ČJ-2021-060022-SVZ,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) prodloužila dobu trvání zajištění žalobce za účelem jeho správního vyhoštění o 60 dnů. Žalobce namítl nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť je nepravděpodobné, že účel zajištění bude naplněn.

II. Napadené rozhodnutí a související skutkové okolnosti

2. Žalovaná původně dne 12. 8. 2021 žalobce zajistila na 60 dnů, tj. do 9. 10. 2021. Účelem jeho zajištění byla realizace správního vyhoštění. Důvodem pak nebezpečí, že by mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění [§ 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, dále jen „zákon o pobytu cizinců“]. Následně žalovaná toto prvotní zajištění napadeným rozhodnutím prodloužila o dalších 60 dnů, do 8. 12. 2021.
3. Zajištění žalobce předcházela policejní kontrola jeho osoby v kamionu na dálnici D1, při níž žalobce nepředložil žádný doklad totožnosti, ve vztahu k identitě, kterou při kontrole uvedl, nebylo zjištěno žádné platné oprávnění k pobytu na území ČR. Následně byl žalobce zajištěn podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a eskortován na policejní pracoviště k dalšímu šetření, kde za přítomnosti tlumočníka uvedl své jméno, datum narození a státní příslušnost. S žalobcem bylo dne 12. 8. 2021 zahájeno řízení o správním vyhoštění.
4. Při výslechu dne 12. 8. 2021 žalobce uvedl, že z Pákistánu odjel v březnu letošního roku, cestoval přes Afghánistán, Irán a Turecko, různými dopravními prostředky. Nevěděl o tom, že je v České republice, cestu do Evropy absolvoval pomocí převaděčů. Osobní doklady nechal doma, je si vědom toho, že nemá žádné doklady, které by ho opravňovaly k pobytu na území ČR, resp. EU. Cílem jeho cesty je Itálie, Pákistán opustil z ekonomických důvodů, o azyl v Evropské unii nikde nežádal. Na území EU nemá žádné rodinné vazby, je svobodný, děti nemá, rodinu má v Pákistánu, v případě návratu mu tam nic nehrozí.
5. Rozhodnutí o vyhoštění žalobce bylo vydáno dne 12. 8. 2021, se stanovením doby zákazu vstupu na území členských států EU v délce 3 let. Rozhodnutí o správním vyhoštění nabylo právní moci dne 24. 8. 2021.
6. K prodloužení zajištění žalovaná poukázala na to, že dne 12. 8. 2021 byla na Ředitelství služby cizinecké policie (ŘSCP) zaslána žádost o ověření totožnosti žalobce a zajištění vydání náhradního cestovního dokladu se všemi patřičnými přílohami. Dle sdělení ŘSCP ze dne 5. 10. 2021 byla dne 27. 8. 2021 podána žádost o readmisi žalobce dle čl. 2 Dohody mezi Evropským společenstvím a Pákistánskou islámskou republikou o zpětném přebírání neoprávněně pobývajících osob (dále jen „Dohoda“) cestou Velvyslanectví Pákistánské islámské republiky v ČR na Ministerstvo vnitra Pákistánské islámské republiky. K prokázání totožnosti žalobce ŘSCP nedisponuje žádným z dokladů k prokázání totožnosti dle přílohy I a II Dohody, a proto ŘSCP požádalo dle čl. 6 odst. 4 Dohody Velvyslanectví Pákistánu o provedení konzulárního pohovoru s žalobcem. Jelikož ŘSCP neobdrželo od velvyslanectví zpětnou odpověď, dne 30. 9. 2021 toto velvyslanectví telefonicky kontaktovalo. Ze strany velvyslanectví bylo ŘSCP sděleno, že se žádostí o ověření totožnosti žalobce zabývají a následně bylo domluveno, že se konzulární pohovor uskuteční v termínu 14. 10. 2021 nebo 21. 10. 2021, kdy dle jeho výsledku bude

velvyslanectvím sděleno, zda se u žalobce podařilo ověřit jeho totožnost a zda mu bude vystaven náhradní cestovní doklad. Žalobci tedy ve lhůtě prvotního zajištění (do 9. 10. 2021) nemohl být vystaven cestovní doklad a jeho správní vyhoštění nebylo možné realizovat.

7. Žalovaná uvedla, že jsou činěny veškeré kroky pro ověření totožnosti žalobce pro účely realizace správního vyhoštění, ŘSCP je v otázce vystavení náhradního cestovního dokladu odkázáno na Velvyslanectví Pákistánu.
8. Ve vztahu k možnosti uložení zvláštního opatření za účelem vycestování cizince z území žalovaná uvedla, že ze Zařízení pro zajištění cizinců ani od žalobce nemá informace o změnách okolností, za nichž byl žalobce původně zajištěn. Zvláštní opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců uložit nelze, neboť cizinec na území ČR vstoupil neoprávněně a je zde nebezpečí nerespektování právních předpisů ČR ze strany žalobce a zmaření správního rozhodnutí. Žalobce nemá rovněž adekvátní finanční prostředky k zajištění základních životních potřeb (bydlení, strava). Skutečným cílem jeho cesty je Itálie, kam má v úmyslu pokračovat. Uložení zvláštních opatření by proto bylo neúčelné.
9. Ve vztahu k potencialitě realizace správního vyhoštění žalovaná odkázala na sdělení ŘSCP ze dne 5. 10. 2021, z něhož je zřejmé, že byla navázána spolupráce s Velvyslanectvím Pákistánu. Podle žalované zcela jistě existuje možnost realizace státních příslušníků Pákistánu do jejich domovské země. Existuje tedy reálný předpoklad výkonu vyhoštění žalobce z území členských států EU, a to ve stanovené době trvání prodloužení zajištění, neboť v daném případě neexistuje překážka trvalejší povahy, která by bránila vyhoštění žalobce z území ČR.
10. Prodloužení zajištění o 60 dnů bylo stanoveno s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy správního vyhoštění, tj. k době, která je nutná k ověření totožnosti žalobce, vydání cestovního dokladu žalobci a k zabezpečení cestovních dokladů. Časové vymezení prováděných kroků je závislé na krocích Velvyslanectví Pákistánu, přičemž doba k zajištění těchto náležitostí se v případech jiného než evropského státu obvykle pohybuje ve druhé polovině zákonného rozpětí doby umožňujícího zajištění cizince. Žalovaná nezjistila, že by žalobci v zemi jeho původu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a přihlížela též k situaci týkající se pandemie onemocnění Covid-19 (pozvolné rozvolňování), kdy jsou veškeré úkony související s realizací správního vyhoštění relativně ztíženy.

III. Žaloba

11. Žalobce nejprve obecně namítl porušení § 3 (nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti), § 50 odst. 2 a 3 (žalovaná si neopatřila dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí) a § 68 odst. 3 (nedostatečnost odůvodnění napadeného rozhodnutí) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.
12. Žalobce dále namítl porušení § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Z napadeného rozhodnutí nevyplývá, na jakém základě se žalovaná domnívá, že v běhu prodloužení zajištění bude vydán náhradní doklad a bude tak moci být naplněn účel tohoto rozhodnutí (k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 11. 2011, č. j. 1 As 119/2011-39). Při rozhodování bylo také nutno přihlížet k celosvětové pandemii onemocnění Covid-19, která celý proces komplikuje. Žalobce se obává, že právě z tohoto

důvodu bude jeho zajištění opětovně prodlužováno do maximální možné doby zajištění 180 dní, jelikož v souvislosti s pandemií nelze předpokládat realizaci správního vyhoštění žalobce do země původu.

13. S odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva žalobce uvedl, že pokud probíhající vyhošťovací nebo vydávací řízení není vedeno s náležitou pečlivostí, zajištění přestává být v souladu s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy. Je nutné posuzovat, zda délka řízení o vyhoštění není nepřiměřeně dlouhá, přičemž důvody trvajících vyhoštění musí být ospravedlnitelné. Z napadeného rozhodnutí není podle žalobce seznatelné, jakými úvahami se žalovaná řídila, když dospěla k závěru, že správní vyhoštění bude možné realizovat v době stanovené rozhodnutím o prodloužení zajištění (60 dnů). Zdůvodnění je neurčité, vázanost na spolupráci Velvyslanectví Pákistánu nedává žádnou představu časového horizontu, kdy by mohlo k ověření totožnosti dojít a zda vůbec. Žádné konkrétní případy z praxe potvrzující reálnost vyhoštění žalobce v termínu prodloužení zajištění žalovaná neuvádí.
14. V návaznosti na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009-61, žalobce uvedl, že zajištění cizince je neslučitelné s čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy nejen tehdy, je-li možnost jeho vyhoštění zcela vyloučena, ale pokaždé, existuje-li v daném případě „pravděpodobná absence reálného předpokladu pro jeho vyhoštění“. Pouhá teoretická možnost, že se cizince snad někdy v budoucnu podaří vyhostit, nestačí. Své zajištění považuje žalobce za nezákonné z důvodu absence reálného předpokladu pro jeho vyhoštění, resp. z důvodu nedostatečného podložení důkazy o reálnosti vyhoštění.

IV. Vyjádření žalované

15. Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že se otázkou realizovatelnosti správního vyhoštění žalobce zabývala a své závěry dostatečně odůvodnila. V době vydání napadeného rozhodnutí nebránila realizaci vyhoštění žalobce žádná právní překážka, rozhodnutí o jeho vyhoštění bylo pravomocné, žalobce neměl postavení žadatele o mezinárodní ochranu a jeho vycestování je možné (viz závazné stanovisko Ministerstva vnitra ze dne 12. 8. 2021 ve správním spise). Jedinou překážkou v navrácení žalobce je absence cestovního dokladu, bez něhož není realizace vyhoštění možná. Časová souslednost postupu žalované pro účely zajištění cestovního dokladu žalobci je popsána v odůvodnění napadeného rozhodnutí.
16. Podle žalované by se vyhoštění v daném případě stalo neproveditelným, pokud by Velvyslanectví Pákistánu odmítlo žalobci náhradní doklad vydat nebo pokud by na žádost o jeho vydání i přes urgence vůbec nereagovalo, což se nestalo. Žalovaná naopak mohla důvodně předpokládat, že pokud se po provedeném konzulárním pohovoru v říjnu 2021 potvrdí, že žalobce je občanem Pákistánu, bude mu velvyslanectvím vystaven náhradní cestovní doklad k návratu do domovského státu a vyhoštění bude realizováno v průběhu prodloužené doby zajištění.

V. Posouzení věci soudem

17. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).

18. O žalobě krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání. Žalobce nařízení jednání nepožadoval a soud neshledal konání jednání nezbytným.
19. K námitkám žalobce se krajský soud zabýval otázkou, jestli žalovaná dostála své povinnosti zdůvodnit existenci reálného předpokladu vyhoštění. Uskutečnění správního vyhoštění představuje v posuzované věci účel, který musí zajištění cizince, resp. jeho prodloužení, sledovat. Pokud by v době vydání rozhodnutí o zajištění nebo jeho prodloužení bylo pravděpodobné, že jeho účel nebude možné naplnit ve stanovené době trvání zajištění, bylo by takové rozhodnutí nezákonné.
20. V rozhodnutí o zajištění stanoví policie dobu trvání zajištění s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění; je-li to nezbytné k pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně (§ 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců). Doba zajištění cizince nesmí překročit 180 dnů od okamžiku omezení osobní svobody (§ 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců); to ale neznamená, že zajištění cizince lze za účelem správního vyhoštění vždy prodlužovat až na tuto maximální dobu. Délka každého jednotlivého zajištění nesmí přesáhnout dobu přiměřenou vzhledem ke sledovanému cíli.
21. Při zásahu do práva na osobní svobodu je nutné postupovat v souladu se zákonem vymezeným účelem a k zajištění cizince přistupovat pouze na dobu přiměřenou ke sledovanému cíli (viz rozhodnutí velkého senátu ESLP ze dne 29. 1. 2008 ve věci Saadi proti Velké Británii, stížnost č. 13229/03, bod 79). V případě zajištění za účelem správního vyhoštění je proto nezbytné činit kroky směřující k vyhoštění s náležitou pečlivostí (viz např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 19. 6. 2018 ve věci *Kahadawa Arachchige a ostatní proti Kypru*, stížnosti č. 16870/11, 16874/11 a 16879/11, § 58). Správní orgány musí po rozhodnutí o zajištění cizince za tímto účelem postupovat aktivně a svědomitě v řízení o správním vyhoštění, aby tím ospravedlňovaly důvody trvajících zajištění. Pokud takový postup nepřetržává po celou dobu zajištění bez rozumného důvodu, zajištění cizince pozbývá své oprávněnosti (srov. např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 10. 12. 2020 ve věci *Shiksaitov proti Slovensku*, stížnosti č. 56751/16 33762/17, § 56).
22. Z uvedeného vyplývá, že pokud policie cizince již jednou zajistila za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, nelze jeho zajištění libovolně prodlužovat až do maximální doby zajištění pouze s odkazem na to, že trvají obavy z možného maření účelu správního vyhoštění. Policie musí v rozhodnutí o prodloužení zajištění zdůvodnit, jaké kroky směřující k vyhoštění dosud učinila a proč nemohla vyhoštění realizovat. Nejvyšší správní soud k tomu v rozsudku ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011-79, bod 22, uvedl, že v odůvodnění vedlejšího výroku rozhodnutí o zajištění cizince, jímž se stanoví doba jeho trvání, musí policie rovněž uvést, „*jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu).*“

Správní orgán musí posuzovat uvedené otázky přísně individuálně, nikoliv paušálním odhadem“.

23. Krajský soud se tedy zabýval tím, zda v řízení o správním vyhoštění žalobce je postupováno s náležitou pečlivostí, aktivně, svědomitě a bez zbytečných průtahů, a zda zajištění cizince směřuje k jeho primárnímu cíli. *„Bez zkoumání procesní aktivity správního orgánu v řízení o vyhoštění by zásah do osobní svobody cizince zůstal bez ochrany a takto limitovaná soudní ochrana by nemohla vyloučit svévolné postupy správních orgánů. Správní orgán proto musí především zdůvodnit, jaké kroky směřující k vyhoštění dosud učinil a z jakého důvodu nebylo dosud možné vyhoštění realizovat“* (cit rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2020, č. j. 1 Azs 143/2020-48, bod 24). Úkolem soudu je rovněž posouzení otázky, zda stanovení konkrétní doby trvání omezení svobody odpovídá individuálním okolnostem případu a zda nebylo stíženo svévolí.
24. Krajský soud se neztotožnil s námitkou žalobce, že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné, tj. že by v něm nebyly uvedeny skutečnosti, které žalovanou vedly k rozhodnutí o prodloužení zajištění žalobce, a že by neobsahovalo konkrétní určení budoucích kroků, které mají vést k dosažení účelu zajištění. V napadeném rozhodnutí jsou jednak uvedeny kroky, které dosud byly ze strany žalované, resp. ŘSCP, za účelem zajištění cestovního dokladu žalobci učiněny (s. 4 napadeného rozhodnutí), přičemž tento postup má oporu ve správním spisu (viz sdělení ŘSCP ze dne 4. 10. 2021 a úřední záznam žalované ze dne 5. 10. 2021). V napadeném rozhodnutí jsou rovněž konkrétně určeny budoucí kroky, které mají vést k dosažení účelu zajištění (ověření totožnosti žalobce, vydání cestovního dokladu, zabezpečení přepravních dokladů, zajištění letenky či vyjednání průvozu a zajištění policejní eskorty, komunikace s domovským státem cizince), včetně odhadu časového rámce k zajištění těchto náležitostí (s. 6 napadeného rozhodnutí), která se v případě mimoevropského státu dle žalované obvykle pohybuje ve druhé polovině zákonného rozpětí doby umožňující zajištění cizince.
25. Za nedostatek skutkových zjištění ve vztahu k realizaci správního vyhoštění žalobce nelze považovat žalobcem poukazovanou absenci dokladů o realizaci jiných správních vyhoštění cizinců, neboť tyto postupy jsou značně individualizované. Krajský soud má za to, že v posuzovaném případě ještě lze akceptovat provedený hrubý odhad časového rámce k zajištění potřebných náležitostí k vyhoštění cizince do některé z mimoevropských zemí.
26. Je pravdou, že zajištění úkonů nutných k realizaci vyhoštění žalobce v době vydání napadeného rozhodnutí záviselo primárně na aktivitě Velvyslanectví Pákistánu. Z dosavadní reakce tohoto velvyslanectví však nelze usuzovat na to, že by vyhoštění žalobce nebylo možné uskutečnit. Velvyslanectví Pákistánu po telefonické urgenci ŘSCP poskytlo součinnost při řešení otázky potvrzení totožnosti žalobce s tím, že stanovilo možné termíny konzulárního pohovoru, jehož výsledek je pro vydání cestovního dokladu žalobci určující. V této situaci krajský soud nepovažuje prodloužení zajištění žalobce o dalších 60 dnů za neopodstatněné či nepřiměřené, důvody trvajících zajištění lze ještě považovat za ospravedlnitelné.
27. V době vydání napadeného rozhodnutí nebyly dány žádné právní překážky realizace vyhoštění, jeho uskutečnění „vázlo“ na tom, že žalobce nedisponuje platným cestovním dokladem. Žalovaná podrobně popsala, jaké kroky k odstranění této překážky provedla,

příčemž tak činila bez zbytečných průtahů. Skutečnost, že další kroky vedoucí k realizaci správního vyhoštění žalobce jsou odvislé od postupu jiné instituce (Velvyslanectví Pákistánu), nelze považovat za důvod k přijetí závěru, že správní vyhoštění nebude možné v prodloužené lhůtě zajištění žalobce realizovat. Přijetí takového závěru totiž dosud brání přístup Velvyslanectví Pákistánu, které nebylo nečinné, k žádosti ŘSCP se nestavělo odmítavě, a stanovilo termíny možných konzulárních pohovorů s žalobcem v průběhu měsíce října. Nelze tedy přisvědčit námitce žalobce, že by spolupráce s Velvyslanectvím Pákistánu nedávala vůbec žádnou představu časového horizontu, kdy by mohlo k ověření totožnosti žalobce dojít. Krajský soud proto přisvědčil žalované, že v době vydání napadeného rozhodnutí zde existoval důvodný předpoklad, že správní vyhoštění žalobce bude možné v průběhu prodloužené doby zajištění realizovat, resp. že jeho realizace není v této době nepravděpodobná.

28. Tento závěr důvodně nezpochybňuje ani obecný poukaz žalobce na dosud probíhající epidemii onemocnění Covid-19. Žalovaná tuto skutečnost vzala v úvahu, nicméně zároveň poukázala na rozvolnění některých opatření, což může činit provádění potřebných úkonů relativně (méně)ztíženým. Jakkoli je zřejmé, že situace ohledně epidemie tohoto onemocnění se dynamicky vyvíjí, v době vydání napadeného rozhodnutí nebyly známy skutečnosti, které by s ohledem na případné restriktce spojené se zabráněním šíření tohoto onemocnění činily realizaci správního vyhoštění žalobce do země jeho původu nereálnou či nepravděpodobnou.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

29. Krajský soud dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí nedostatky, které mu žalobce vytýká, a proto jej bylo možné aprobovat; žalobu proto jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 29. října 2021

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:

B. K.